

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

בפני כב' השופטת רות אטדגי-פריאנטה

תובע:

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אלה שיינפלד

נגד

נתבעת:

פלונית

ע"י ב"כ עו"ד עדיאל מליץ

פסק דין

בפניי תובענות הדדיות שהוגשו ע"י כל אחד מההורים כנגד משנהו לקביעת משמורתה של בתם הקטינה.

רקע והליכים:

1. הצדדים ניהלו מערכת יחסים מחודש --- שבעקבותיה נולדה הקטינה – X – ילידת --- – כבת --- כיום.
2. בחודש == עברו הצדדים להתגורר יחדיו בעיר ---, כאשר עובר לכן התגוררו ב---.
3. בין הצדדים התגלעו חיכוכים רבים שבעקבותיהם החליטו בני הזוג בחודש 7/15 להפסיק את מערכת היחסים הזוגית ביניהם אך מבלי להפריד את מגוריהם.
4. ביום 31.7.15, בעקבות תלונות הדדיות על תקיפה ואלימות, עזבה האם את דירת המגורים המשותפת, תוך שהותירה את הקטינה יחד עם אביה.
5. ביום 4.8.15 פנה האב בבקשה למתן צו מניעה האוסר על האם להגיע לדירתו ולדירת הוריו והאוסר על האם להוציא את הקטינה מחוץ לעיר ---, לאחר שלדבריו, הודיעה לו האם כי יש בדעתה לקחת עמה את הקטינה ל--- ללא רשותו וללא הסכמתו. בהחלטתי מאותו יום, הוריתי על איסור העתקת מקום מגורי הקטינה ללא קבלת הסכמת שני ההורים אך עם זאת, לא נעניתי לבקשתו לאסור כניסתה של האם למקום מגוריהם או למקום מגורי הוריו.

דיון בבקשה נקבע ליום 17.8.15.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

עובר לכן, הגישה האם ביום 4.8.15, בקשה דחופה להשבת הקטינה לידיה בטענה שהאב העלים את הקטינה ומונע מפגשים עמה.

בהחלטתי מאותו יום, דחיתי את בקשתה, לנוכח החלטתי הקודמת, בה הוריתי על איסור העתקת מקום מגורי הקטינה – שמשמעותה תקפה לשני הצדדים גם יחד.

בדיון שהתקיים ביום 17.8.15 בפני המותב התורן – כב' השופטת אלפסי – הגיעו הצדדים להסכמה שלפיה, ייאסר על כל אחד מההורים להוציא את הקטינה מחוץ לעיר --- ללא הסכמת ההורה השני.

6. כתב תביעה מטעם האב הוגש ביום 9.8.15 ובקשה לקביעת משמורת זמנית הוגשה ביום 7.9.15.

7. תסקיר ראשוני בעניינם של הצדדים הוגש ביום 17.9.15.
על פי הנטען בתסקיר, שבה האם להתגורר בדירת הצדדים תוך שצירפה את חברתה --- אותה הכירה משהות משותפת ב---.
על פי הנטען, נוכחותה של --- תרמה לרגיעה ולתקשורת משותפת בין ההורים.
לנוכח מגוריהם המשותפים, ביקשה העו"ס להרחיב את חקירתה וליתן תסקיר משלים כעבור שישה חודשים.

עוד נטען בתסקיר כי האם דיווחה כי הינה סובלת מבעיית שתיה ובעבר אף השתמשה בסמים. בעקבות הפניית יחידת הסיוע, החלה היא בתהליך אבחון במסגרת התחנה לטיפול בנפגעי אלכוהול.

כן דיווחה האם כי בעבר, אובחנה כסובלת מהפרעת מאניה דיפרסיה שבגינה נטלה טיפול תרופתי עת שהיתה במעון נעול "----". אך אף שהומלץ לה להמשיך בטיפול התרופתי בשנת 2010, עת שהתה בהוסטל נשים, לא נטלה היא כל טיפול ולא נמצאה במעקב. לנוכח האמור, התבקשה האם לעבור הערכה פסיכיאטרית עדכנית.

באשר לאב – אף הוא הופנה ע"י יחידת הסיוע למרכז למניעת אלימות במשפחה. הומלץ על המשך הפנייתו לתהליך אבחון.

8. זמן קצר לאחר מכן, ביום 1.10.15, הגישה האם תלונה כנגד האב בגין אירוע האלימות הנטען מיום 31.7.15 ובגין אלימות מילולית שנקט הוא – לטענתה - כלפיה. האב הגיש מנגד תלונה כלפיה בגין אותו אירוע.
לבקשת האם, עברה היא יחד עם הקטינה למקלט לנשים מוכות.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

למחרת היום, ביום 2.10.15 עתר האב להשיב את הקטינה לידינו לנוכח הפרת צו המניעה ומסוכנות נטענת של האם כלפי הקטינה.

לאחר שהתקבל חומר החקירה ממשטרת ישראל עפ"י החלטתה של כב' השופטת עיאש, הוריתי על קביעת דיון במעמד שני הצדדים, העו"ס לסדרי דין ועו"ס המקלט.

בדיון שהתקיים ביום 6.10.15, התייצבו העו"ס לסדרי דין הגב' ---, רכזת סדרי הדין - הגב' ---, חברתה של האם - הגב' --- והוריו של האב.

העו"ס לסדרי דין הודיעה כי עפ"י הדיווח שקיבלה מעו"ס המקלט, הקטינה מטופלת היטב ע"י אימה ולא נצפו כל קשיים מיוחדים.

להתרשמותה, לא נשקפת סכנה לקטינה מצד אף אחד מהוריה.

עוד ציינה כי ידוע לה שהקטינה טופלה בעיקר ע"י אביה אך אין ביכולתה ליתן המלצה ביחס למשמורתה הזמנית של הקטינה בטרם תבוצע בדיקה מעמיקה יותר.

לאחר ששמעתי את כל הצדדים לרבות את הגב' ---, הוריתי על הותרת המצב על כנו - בשים לב כי המקום בו שוהה הקטינה הינו מקום מוגן ומובטח - עד אשר תונח בפניי תמונה מלאה יותר של מערכת היחסים בין הצדדים.

עם זאת, הוספתי כי היה ותעזוב האם את המקלט, לא תורשה היא לקחת עמה את הקטינה בטרם מתן החלטה שיפוטית ביחס למשמורתה הזמנית.

בד בבד הוריתי על מינוי מומחה למסוגלות הורית, בהתאם להסכמת הצדדים, ועל הגשת תסקיר משלים.

כן הסמכתי את העו"ס לקבוע הסדרי שהות בין האב לבין הקטינה.

9. ביום 20.10.15 הוגשה הודעה מטעם העו"ס לפיה בשל החשש לחשיפת מקום המקלט ולחשיפתן של נשים נוספות השוהות במקלט בעקבות פרסום שנעשה ע"י האב בפייסבוק, יש לאשר את העברתן של האם והבת למקום מוגן אחר.

בהחלטתי מיום 22.10.15 הותרתי סוגיה זו לשיקול דעתה של עו"ס המקלט, על פי מיטב הבנתה וחוכמתה. עם זאת קבעתי כי ככל שתסבור כי יש מקום להעבירה למקלט אחר – עליה להסדיר מפגשים מתאימים בין האב לבין הקטינה.

בדיווח מיום 29.10.15, הודיעה העו"ס כי האם והקטינה הועברו למקלט אחר.

כן דווח באותו תסקיר כי הטיפול של האם בקטינה במסגרת המקלט הינו תקין ותואר קשר טוב ומיטיב של האם עם בתה.

דווח גם על מפגשים תקינים של האב עם בתו ועל קשר חם עמו ועם הוריו.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

הוסף באותו דיווח, כי בעבר, מסרה האם את בנה הבכור לאימוץ לאחר שגידלה אותו מס' חודשים בליווי סומכת ובמסגרת הוסטל נשים של הרשות לשיקום האסיר.

באשר למצבה הנפשי – הוסף בדיווח, כי מבדיקה פסיכיאטרית שנערכה לה ביום 26.10.15 עולה כי לא נצפו סימנים פסיכויטיים כלשהם וכי הוצע לה טיפול תרופתי לאיזון מצבה אך האם סירבה.

הומלץ על המשך מעקב וטיפול פסיכיאטרי לאם, על המשך שיחות עם האב במרכז למניעת אלימות במשפחה, על מתן סמכויות לקביעת המשך ביקורי האב ועל הגשת תסקיר משלים כעבור שלושה חודשים.

10. ביום 29.11.15 הגישה האם תובענה למשמורת בתיק מס' 60797-11-15.

הוריתי על איחוד הדיונים בשתי התובענות.

11. תסקיר משלים הוגש ביום 26.1.16. דווח על השתלבות טובה של האם במעון ועל טיפול מיטיב בקטינה.

כן דווח על שיתוף פעולה מלא של האם עם גורמי הטיפול.

עפ"י הדיווחים ממרכז הקשר, המפגשים בין האב לקטינה היו מיטיבים וצוין כי לאב מיומנויות הוריות טובות.

דווח גם כי האם נוטלת טיפול תרופתי פסיכיאטרי וכי האב מגיע לשיחות סדירות במרכז למניעת אלימות במשפחה.

התרשמות הגורמים המטפלים היא ששני ההורים אוהבים את בתם ודואגים לה.

עם זאת, נוצרה מתיחות בין הצדדים הפוגעת בטובת הקטינה.

לנוכח העובדה כי הצדדים עברו אבחון למסוגלות הורית במכון --- - כפי שהוריתי, הותירה העו"ס את המלצותיה הקודמות על כן.

12. חוות דעת המומחה ממכון --- הוגשה ביום 22.2.16.

חוות הדעת ממליצה על קביעת משמורתה של הקטינה אצל אביה.

13. בדיון שהתקיים ביום 3.2.16 ביקשה האם לחקור את המומחה על חוות דעתו ושני הצדדים ביקשו לזמן עדים.

הוריתי על הגשת תצהירי עדות וקבעתי מועד לישיבת הוכחות.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

14. בישיבת ההוכחות אשר התקיימה ביום 22.2.16 נחקר המומחה על חוות דעתו, אשר חזר על מסקנתו בחוות הדעת; נחקרה העו"ס לסדרי דין הגב' --- אשר המליצה על מתן משמורת זמנית לאם - כל עוד שוהה היא במקלט ובדירת המעבר לאחר צאתה מהמקלט - וכן נחקרה הגב' --- עו"ס ומנהלת המקלט לנשים מוכות אשר העידה על טיפולה המסור של האם בקטינה.
15. בישיבת ההוכחות הנוספת שהתקיימה ביום 14.3.16 נחקר העו"ס מהמרכז למניעת אלימות במשפחה ונחקרו הצדדים עצמם, ובסופה הוריתי על הגשת סיכומים.
16. ביום 4.4.16 ובטרם הוגשו הסיכומים, עתר ב"כ האם בבקשה להגשת ראיות נוספות (בקשה מס' 30).
לאחר שהוגשה תגובה לבקשה והתשובה לה, קבעתי בהחלטתי מיום 30.6.16 כי תותר הגשת ראיה אחת בלבד, מתוך כלל הראיות המבוקשות.
- ביום 15.7.16 הודיע ב"כ הנתבעת כי חוזר הוא בו מהגשת הבקשה לצירוף הראייה (בתיק תמ"ש 60797-11-15).
17. לאחר שהוגשו סיכומי שני הצדדים, עתרה ב"כ האב במסמך שכונה "סיכומי תשובה" ליתן פס"ד בתובענה לנוכח החלטת גורמי הטיפול להוציא את האם מהמקלט תוך העברת הקטינה לידי אביה.
בו ביום, הוגש תסקיר ובו דווח כי הוחלט על סיום שהותה של האם במעון "על רקע התנהלות הכוללת חוסר תפקוד במסגרת וחוסר שיתוף פעולה בטיפול".
נטען כי לאם סודרו מגורים בדירת מעבר ב--- ואולם "לאור השינוי בהתנהלותה וכן לאור חידוש קשר אינטנסיבי ביותר בינה לבין האב" – הוחלט על ביטול סידור המגורים למורת רוחה של האם.
הוסף כי הצדדים סיכמו שהקטינה תעבור לאביה החל מיום 20.7.16.
דווח גם כי האם עדיין אינה יודעת בשלב זה היכן תשהה לאחר צאתה מהמעון ואי לכך לא ניתן ליתן המלצות בעניין הסדרי השהות עם בתה.
לנוכח הנתען, ביקשתי לקיים דיון בנוכחות הצדדים.
בדיון שהתקיים במהלך הפגרה, ביום 24.7.16, הודיעה האם כי עברה להתגורר אצל אחותה וכי בדעתה לשכור דירה בעוד כחודש ב---.
כן הודיעו הצדדים כי בשלב זה מתקיימים הסדרי ביקור בתיאום ובהסכמה בין הצדדים עצמם.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

האם עמדה על כך כי יינתן פסק דין בעניין משמורת הקטינה חרף העובדה כי אינה יודעת היכן תתגורר וממה תתפרנס.

בסופו של הדיון, קבעתי כי משמורתה הזמנית של הקטינה תהא בידי אביה ובשים לב להודעת ב"כ התובע כי אין בדעתה להגיש סיכומי תשובה – יינתן פסק דין בעניין משמורתה של הקטינה, מבלי שאדרש לקביעת הסדרי שהות.

לאחר מתן ההחלטה, ביקש בא כוחה של האם שהות בת 14 ימים בה תודיע מרשתו עמדתה הסופית.

ביום 27.7.16 הגיש בא כוחה עמדתה של מרשתו שזו לשונה :

"אני מבינה את הקושי במצבי. עם זאת, אני אימא טובה ואני בשום פנים ואופן לא מוכנה לוותר או להסכים לקביעת משמורת למשיב.

אני מבקשת להיות משמורנית מלאה על --- למרות הקשיים ואני מבקשת שהשופטת תיתן פסק דין מנומק. אקבל כל החלטה של בית המשפט".

מכאן הכרעתי.

טענות האב בתמציתן:

18. טובת הקטינה מחייבת לקבוע את משמורת הקטינה אצלו מטעמים אלה :
- 18.1 הוא זה אשר טיפל בקטינה מיום לידתה, בסיוע הוריו, בעוד שהאם כמעט ולא נטלה חלק בטיפול.
- 18.2 האם מכורה לאלכוהול וחולה במחלת נפש, ללא מעקב תרופתי ופסיכיאטרי.
- 18.3 האם נעדרת יציבות בכל תחומי החיים : אין לה כל מקצוע ו/או השכלה ואין לה כל תכנית קונקרטיית ביחס לעתידה.
האם לא התמידה באף אחד ממקומות העבודה בהן עבדה ; אין לה יכולת כלכלית לכלכל לא את עצמה ולא את בתה.
לפיכך, אין היא יכולה לספק את צרכיה הפיזיים של הקטינה.
לעומת זאת, לו יש מקצוע יציב בתחום האמנות והוא עובד כ---.
- 18.4 לאם אין גם יכולת לספק את צרכיה הרגשיים של הקטינה, היות והיא בעצמה זקוקה לשיקום ולטיפול, לנוכח נסיבות חייה.
לא ניתן להתעלם מעברה הפלילי של האם, ומהעובדה שבנה הבכור נמסר

לאימוץ-

המשליכים על העדר מסוגלותה ההורית.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

- 18.5 לאם אין כל תמיכה משפחתית ואפילו אחותה הפנתה לה עורך ולא תמכה בה. לו, לעומת זאת, יש מערכת תמיכה איתנה ומורחבת מצד הוריו המתגוררים בסמיכות לביתו ומסייעים לו ללא הרף, וכן של אחיו התומך בו לאורך כל ההליך.
- 18.6 לנוכח כל הנטען, נסתרה חזקת הגיל הרך ועל כן יש לאמץ את מסקנות המומחה בחוות דעתו ולקבוע כי טובת הקטינה במקרה הקונקרטי הינה כי משמורתה תהא אצלו.
- עם זאת, מבין הוא את חשיבות הקשר של הקטינה עם אימה ולא תהא לו כל התנגדות לקיום הסדרי שהות נרחבים של הקטינה עימה.
19. **טענות האם בתמציתן:**
- 19.1 הטיפול בקטינה היה במשותף: כאשר עבדה, האב טיפל בה ולהיפך. אף הוריו סייעו בטיפול.
- 19.2 חודשיים לפני שנכנסה להיריון, החליטה להפסיק לשתות אלכוהול ולעשן סמים ומאז מקפידה היא על כך (סעי' 5 לתצהירה).
- 19.3 היא עזבה את מקומות העבודה בהם עבדה בשל השליטה של האב בה אשר דרש ממנה, לא אחת, להתייצב בבית על מנת לאפשר לו לבצע קעקוע (סעי' 40 לתצהירה).
- בסיכומיה טענה כי מזה כשלושה חודשים החלה לעבוד כ--- ובחודש אוגוסט הקרוב, עתידה היא לעזוב את המקלט ולעבור לדירת מעבר.
- 19.4 אכן נסיבות חייה הינן קשות: היא התייתמה מאימה בגיל 4, וחווה התעללות פיזית ונפשית קשה מצד---.
- בהעדר טיפול נאות, התדרדר מצבה בגיל ההתבגרות.
- היא ילדה את בנה בגיל 18 ובהעדר משפחה או מסגרת תומכת, מסרה הרווחה את בנה לאימוץ, מבלי שתהא מעורבת ומודעת כלל להליכים אלה (סעי' 10 לתצהירה).
- כיום, כשהיא בת ---, מצבה השתנה לחלוטין, היא מתפקדת היטב, מודעת היטב לצרכי הקטינה ומסוגלותה ההורית אינה מוטלת עוד בספק.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

כל גורמי הטיפול תמימי דעה ביחס לתפקודה התקין במסגרת המקלט והיא משתפת פעולה ותהא מוכנה לשתף פעולה עם כל גורם טיפולי אליו תידרש.

19.5 לאב אין כל רשת תמיכה ממשית היות והוא בעצמו עזב את הבית בגיל צעיר.

19.6 אין לקבל את המלצת חוות דעת המומחה משזו נסתרה, בפועל, מעדות מנהלת המקלט אשר העידה כי היא מתפקדת בצורה מיטיבה – ומשזו עומדת אף

בסתירה

להמלצות העו"ס המלווה.

האב, לעומת זאת, הוא בעל הפרעה אישיותית, אליס ומתעלל.

היא נאלצה לברוח למקלט "לאור העויינות שהייתה מסביבה מצד משפחתו

וחבריו

של האב אשר דאג להכפיש את שמה בכל פעם" (סעי' 27 לתצהירה).

לנוכח האמור, טובת הקטינה כי תהא במשמורתה בעוד שמעברה לאב עלול

לגרום

לה נזק בלתי הפיך ולניתוקה הימנה.

המתווה הנורמטיבי:

20. שאלת המשמורת מוכרעת לעולם על פי עקרון "טובת הקטין" אשר הוכר כעקרון על במשפט הישראלי (ר' בע"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני, ניתן ביום 2.5.05).

21. המונח "טובת הקטין" הינו מושג רחב היוצק את תוכנו הקונקרטי בהתאם למצב העובדתי הנתון בכל מקרה ומקרה (ר' בע"מ 10060/07 פלונית נ' פלוני, ניתן ביום 2.10.08; בג"צ 5227/97 דוד נ' ביה"ד הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נה (1) 453).

22. לצורך בחינת טובת הקטין, נעזר בית המשפט בתסקירים ובחוות דעת מומחים להם יש היכולת והכלים המתאימים לבחון את המקרה בעין מקצועית וסובייקטיבית (רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, פ"ד נה (2) 321; בג"ב 4238/03 לוי נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נח (1), 481).

נקבע כי חוות דעת מומחים בסוגיה כה רגישה הינן בעלות משקל משמעותי במכלול הראיות ובתי המשפט נוטים לאמץ את מימצאי המומחים ומסקנותיהם.

ניתן יהא לסטות רק בהינתן טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת (ע"א 3798/94 פלוני נ' פלונית פ"ד נ (3), 133; רע"א 669/00 פלונית נ' פלוני, פ"ד נד (3) 196).

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

23. עוד נקבע שההכרעה בדבר טובתו הקונקרטי של הקטין דורשת מבית המשפט אף הערכה בדבר הסיכוי לעתיד, כאשר זו מוגבלת להסקת מסקנות מתוך הנתונים הידועים בעבר (בע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית, ניתן ביום 1.5.2006).

יישום הדין:

24. עדויות העובדות הסוציאליות:

כפי שפורט בפרק הראשון לפסק דיני, לא ניתנה כל המלצה על משמורת, באף אחד מהתסקירים שהוגשו בעניינם של הצדדים. רק במסגרת חקירתה, נתנה העו"ס לסדרי דין, הגב' ---, את המלצתה לקביעת משמורת זמנית אצל האם, אך זאת בכפוף לתנאים – כפי שיובהר בהמשך.

עדות הגב' --- – עו"ס ומנהלת המקלט לנשים נפגעות אלימות:

24.1 על פי עדותה של הגב' ---, האם השתלבה במקלט בצורה טובה מאוד והיא נוטלת חלק במטלות הקבוצה.

התפקוד האימהי שלה עם בתה הינו מיטיב. היא מאוד אוהבת את בתה ומטפלת בה בצורה מאוד מרשימה.

נכון אמנם כי בתחילה היו "קשיים בהתארגנות" אשר התבטאו בקושי למשל בקימה בזמן בבוקר וקושי בוויסות רגשי עת נוצר וויכוח עם אישה אחרת במקלט, אך המדובר בתופעות שאינן חריגות ומאפיינות נשים רבות בתחילת הגעתן למקלט.

לסברתה, האם זקוקה לתהליך לשיקום אישי עקב חוויות טראומטיות שעברה בחייה. היא זקוקה "למקום שיכיל אותה, שיעזור לה להתארגן בצורה יותר טובה, שיעזור לה לפתח את היכולות שלה ושיעזור לה לצאת מהמקלט ... עם יותר כוחות של תפקוד, עם יכולת להתמודד ולתפקד באופן עצמאי". (עמ' 75 לפרוט' מיום 25.2.16, ש' 7-3)

לסברתה, לאם יש יכולות להגיע למצב בו תוכל לעשות אינטגרציה בין כל מטלות החיים. האם מקבלת טיפול רגשי וטיפול פסיכותרפי. היא משתתפת בקבוצות טיפוליות ומתמסרת כל כולה להליך הטיפולי. כל המערכת מגוייסת לטיפול באם וכולם מהווים חלק מהסביבה הטיפולית בה היא נמצאת. הטיפול במקלט הוא

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

"טיפול מאד מאד מאד מסור 24/7 של צוות חינוכי מאד מאד מאד מסור". (שם בעמ' 81, ש' 1-2)
לסברתה, ההליך הטיפולי לו נדרשת האם עלול להיארך כשנה, שעה שאת מחציתו כבר עברה.
עוד סבורה היא כי לאם היכולת לעשות את ההפרדה בין הקונפליקט הזוגי לבין מודעותה לחשיבות הקשר של הקטינה עם אביה.

עדות הגב' --- - עו"ס לסדרי דין:

24.2. הגב' --- סברה, עת נתנה עדותה בפניי, כי יש לקבוע את משמורתה הזמנית של הקטינה אצל אימה אך זאת בתנאי שהאם ממשיכה לשהות במקלט ואף כאשר תעבור ל"דירת מעבר". (עמ' 58 לפרוט' מיום 25.2.16, ש' 25-27)
המלצתה זו ניתנת משתי סיבות עיקריות:
- אם הקטינה תהא במשמורת אימה - קיים סיכוי גבוה יותר לקשר בין הקטינה לבין אביה לעומת מצב בו תהא במשמורת אביה.
- מניעת טלטלה נוספת לקטינה לנוכח העובדה כי שוהה היא עם אימה כחמישה חודשים כאשר התרשמות הגורמים המטפלים הינה כי הטיפול בה הינו ללא רבב.

עם זאת, אין היא באה בהמלצה להעניק לאם משמורת ככל שתעבור למגורים עצמאיים, מאחר "ואין לה מספיק מידע איך היא תתנהל". (שם, בעמ' 63 ש' 1-5)

על פי דיווחה, ערה היא לקשייה של האם "שלפעמים דברים נגררים לשעות הקטנות של הלילה, לפעמים יש לה משימה, לוקח לה מספר שעות להתארגן לפני היציאה... קשיים מאוד גדולים בהתנהלות, בארגון, בסדרי עדיפויות, בהתנהלות כלכלית...". אך עם זאת, לסברתה, זו הסיבה לשהייתה במסגרת תומכת ויש ליתן לה סיכוי לנוכח שיתוף הפעולה המירבי עם הגורמים המטפלים (שם, בעמ' 60).

העו"ס סבורה כי היא צריכה להישאר במקלט למשך תקופה נוספת של כמחצית השנה ולאחריה יהא עליה לצאת לדירת מעבר.
לסברתה, האם "צריכה מסגרת מעטפת של 24 שעות". (שם בעמ' 62, ש' 21; ש' 28-29).

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

הישארותה של האם במקלט נועדה "לשפר את ההתארגנות בעצמה מחדש ... וגם כישורי חיים ... למצוא עבודה, להחזיק בעבודה, סדרי עדיפויות". (שם, שם בש' 24-26).

באשר לאב – סבורה העו"ס כי על פי התרשמותה, מתגלה לעיתים תוקפנות מצידו ויש לו קושי לאפשר את הקשר של הילדה עם אימה, כמו גם לשמרו לאורך זמן.

עם זאת, כששאלה את האב על האפשרות לקיום קשר של האם עם הקטינה ככל שתעבור המשמורת אליו, השיב לה שיהיה נכון לעשות כן רק במידה ויוכח בפניו כי תפקודה תקין ובכפוף לבדיקת סמים (שם בעמ' 72).

25. חוות דעת המומחה:

25.1. חוות הדעת נערכה בתקופה בה שהתה האם במקלט.

חוות דעת המומחה התבססה על מבדקים שונים שנערכו ע"י פסיכולוגים שונים כאשר האינטגרציה ביניהם וכתיבתה של חוות דעת נעשתה ע"י מנהל אגף האבחון במכון --- ד"ר --- פסיכולוג קליני בכיר. ד"ר --- הגיע כאמור למסקנה כי יש לקבוע את משמורתה של הקטינה אצל אביה.

למסקנה זו הגיע המומחה לאחר שקבע כי לאב יתרון משמעותי על פני האם הן מבחינת הרקע, הן מבחינת מימצאי האבחון והן מבחינת רשת התמיכה בה יכול הוא להסתייע.

ד"ר --- מציין בחוות דעתו כי אינו מתעלם מהקשיים שבעברו של האב (גיל התבגרות סוער, מחבוש בכלא צבאי ושחרור מוקדם מהצבא), אך לסברתו, הקשיים בעברה של האם (מאסר, שימוש לרעה בחומרים פסיכואקטיביים, מסירת הילד הבכור לאימוץ חרף התמיכה המסיבית שקיבלה) חמורים בהרבה מאילו של האב.

עוד מציין המומחה בחוות דעתו את הפער בין "ארגון אישיותו" של האב לבין "ארגון אישיותה" של האם, כאשר זו של האב, לסברתו, נמצאת ברמה גבוהה יותר.

להערכתו, אף שסבור הוא כי האב סובל מהפרעה אישיותית, מסוגל הוא להעניק סביבה יציבה ובטוחה יותר לבתו מאשר האם.

25.2. חוות דעת המומחה התבססה על עיון בחומר רקע (כתבי בית-דין על נספחים) / תסקירים/דיווח מרכזת השירות למען הילד/סיכום ביקור האם אצל הפסיכיאטר

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

מיום 26.10.15 ומיום 14.1.16), עריכת אבחונים פסיכודיאגנוסטיים לאם, לאב לקטינה ועל בדיקת אינטראקציה בין הקטינה לבין כל הורה בנפרד.

25.3

רקע בעבר:

בחוות הדעת פורט עברו של כל אחד מהצדדים כפי שאלו נמסרו לאותו פסיכולוג שאובחן על ידו. באשר לעברה של האם – כפי שדווח על ידה לפסיכולוגית המאבחנת – ד"ר --- צוינו הפרטים הבאים: האם נולדה ב---. שני הוריה היו מכורים לאלכוהול. אמה נעלמה מחייה בהיותה כבת ---. ידוע לה כי אמה הפכה לחסרת בית ונפטרה מאוחר יותר כשהיא הייתה כבת ---. את אביה פגשה בסופי שבוע אך אלו הופסקו בהיותה בת ---. האם גדלה עם סבתה. בגיל --- עלתה עם סבתה ואחותה הגדולה ממנה בשנה, לארץ. לדבריה, סבתה נהגה להכות אותה והחינוך שהנהיגה היה חינוך נוקשה. בגיל --- יצאה מביתה. היא גרה ברחוב ובהמשך שולבה במס' מסגרות חוץ

ביתיות.

היא גילתה קשיי הסתגלות משמעותיים, כולל אי קבלת סמכות והפעלת אלימות. היא החלה להשתמש בסמים ובאלכוהול. בגיל --- שהתה 4 חודשים במסגרת סגורה ("---") ומגיל --- עד --- שהתה ב"---" ומשם ברחו. לאחר הבריחה, שוטטה ברחובות, הגיעה ל--- שם הכירה את אבי בנה הבכור שהיה חייל בשירות סדיר. השניים התגוררו יחדיו במשך כחצי שנה ואז הרתה. ההיריון היה בלתי מתוכנן. היא עזבה את בן זוגה ועברה לגור ברחוב כשהיא בהיריון. בהמשך יצרה קשר עם שירותי הרווחה והופנתה להוסטל. לאחר הלידה, קיבלה סיוע אינטנסיבי מגורמי הרווחה, לרבות סידור מגורים, סומכת, עזרה כלכלית והכוונה. חרף זאת, התקשתה לתפקד כאם כי "היה לה קשה לקום בבוקר". חרף ניסיונות רבים לסייע לה, לא עמדה בציפיות והקשר עם בנה נותק כשהיה כבן שנה ומס' חודשים. בגיל שנתיים הוכרז בנה כבר אימוץ. בעקבות הניתוק מבנה, עברה משבר שנמשך כשנה, שבמהלכו עזבה את ההוסטל, הפסיקה לעבוד וחזרה לשתות ולהשתמש בסמים.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

היא התגוררה אצל אחותה ולפרקים אצל חברים, ובהמשך עברה לגור ב"---" בו עבדה. כל אותו זמן השתמשה בסמים באופן אינטנסיבי. את האב הכירה ב- --- בו עבדה. בהעדר מקום מגורים, עברה להתגורר עמו וכעבור 3 חודשים נכנסה להיריון לא מתוכנן. הקשר בינה לבין האב לווה בעליות ומורדות ולבסוף נפרדו כשהייתה הקטינה כבת שבעה חודשים. במהלך ההיריון ולאחר הלידה עבדה במס' מקומות, בכל פעם למשך מס' חודשים אך לא התמידה. אמרו לה שהיא "לא ממוקדת". לאחר הפרידה הגיעה למקלט. לדבריה, הגיעה למקלט עקב אלימות מילולית מצד האב ובהעדר מקום מגורים אחר. עוד ציינה כי לה חובות כבדים בגובה של עשרות אלפי שקלים. לדבריה, אובחנה בגיל 15 כלוקה במנייה דיפרסיה ואושפזה בבית חולים "----". היא חולקת על אבחנה זו. לדבריה, בתקופה זו נהגה להשתמש בסמים. בהמשך, עברה מס' הערכות פסיכיאטריות, הומלץ על טיפולים תרופתיים אך היא סירבה כי "לא הרגישה צורך". לדבריה, מאז לידת בתה אינה שותה באופן קבוע אך במקרים של תסכול היו לה "מעידות". עוד דיווחה על תיק במשטרה שנפתח בגין תקיפת שוטר עקב סירובה לבצע עליה חיפוש עת הייתה בהיריון עם הבת ---.

באשר לעברו של האב, צוינו הפרטים הבאים כפי שנמסרו על ידו לד"ר --- ומפרטי התסקיר שהוגש. האב אף הוא יליד ---. לו אח אחד בן 35. משפחתו עלתה ארצה בהיותו כבן ---. תחילה התגוררו ב- --- ובהמשך עברו ל- ---. יחסיו המשפחתיים תקינים אם כי בביתו הנהיגו הוריו "חינוך קשוח עם חוקים ברורים". בהיותו בכיתה ---, תפס את אחד מהילדים אשר נהגו להציק לו וקשר אותו לעץ בביה"ס. בעקבות אותו מקרה נלקח לבדיקה פסיכיאטרית ולאחריה היה בטיפול פסיכולוגי לזמן קצר. למעט אותו מקרה, לא היו עוד תקריות אלימות. בגיל ---, החל במרד נעורים והשקיע פחות בלימודים. הוא סיים 12 שנות לימוד עם בגרות חלקית. לאחר שסיים תיכון, עזב את הבית ועבר להתגורר לבדו.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

הוא הוכר ע"י הצבא כ"נזקק לסיוע".
הוא גוייס לצבא בפרופיל 72 מאחר וסבל ממיגרנות.
כעבור ארבעה חודשי שירות, נשפט על עריקות ונשלח לכלא 4. לדבריו, הסיבה לעריקות היה הצורך שלו להתפרנס ובעיות בירוקרטיות נלוות. הוא ריצה מאסר של חודשיים שבסופו שוחרר מצה"ל לאחר שהבהירו לו "חד משמעית" כי אין הם רוצים בו.
לאחר השחרור, עבד בעבודות שונות ובמקביל למד לעשות ---. בהדרגה החל לעבוד כעצמאי וכיום הינו עצמאי בתחום, כ---.
אין לו עבר פלילי או מחלת נפש.
שלל שימוש בסמים למעט התנסות חד פעמית במריחואנה בהיותו בן 23.
לדבריו, ממעט בשתיית אלכוהול.
את האם הכיר דרך חברים משותפים.
לכשנכנסה להיריון, היא החליטה להפסיק לשתות אלכוהול והפסיקה את עיסוקיה ה---.

מימצאי הבדיקות :

ממימצאי הבדיקות שנערכו לאם עולה כי המדובר באישה בעלת רמה 25.4.1

קוגניטיבית

נורמטיבית אשר אינה סובלת ממחלות נפש.
עם זאת, סבור המומחה כי האם לוקה בהפרעת אישיות עם קווים גבוליים נרקיסטיסטיים ואנטי סוציאליים, וכי סובלת היא מקשיים אישיותיים כרוניים הפוגעים משמעותית ביכולת הסתגלותה.
להערכתו, כוחות ההתמודדות של האם דלים ביותר; היא מסוגלת להתארגן במשימות קונקרטיות לפרקי זמן קצרים בלבד ומגלה קושי בהתמודדות עם עמימות ולהחליט על סדרי עדיפויות.
בתהליכי קבלת החלטות ובדפוסי התגובה בולטת השפעה של גורמים רגשיים וגורמי דחק ללא בקרה קוגניטיבית מספקת; היא נוטה לקבל החלטות ולפעול באורח אימפולסיבי בהשפעת הלחצים והצרכים המידיים שלה ללא כל תכנון ובקרה על תגובותיה; פגיעותה ללחצים גבוהה מאוד; מצבה הרגשי בלתי יציב; היכולת לוויסות רגשית לקויה והיכולת שלה להפעיל בקרה קוגניטיבית על תגובותיה הינה מוגבלת.
תפיסתה של האם את האחר דיכוטומטית עם קושי ניכר להתייחס למציאות מזוויות ראייה שונות משלה ולצרכים השונים משלה וקושי לראות את האחר כנפרד ובעל צרכים ייחודיים.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

מודעותה לקשייה מוגבלת ביותר; היא אינה נאותה לשאת באחריות על תפקודה בעבר וחסרת מודעות לקשייה; קיימת נטייה בולטת להכחשה גורפת של קשיים ולהאדרה עצמית. דפוס ההתנהלות שלה אימפולסיבי, ללא תכנון ובקרה וללא נכונות אותנטית לשאת באחריות על תגובותיה. בולטת בהיעדרה יכולת לשאת באחריות. היא מסוגלת באופן תיאורטי להבין את השלכות תגובותיה אך בפועל ממעטת ללמוד מניסיון. בזכות יכולותיה הקוגניטיביות, מצליחה לעשות רציונליזציה לתגובותיה ובכך להסיר מעצמה אחריות. בולטת נטייה לראות באנשים אחרים או בנסיבות, כאחראים לקשיים תפקודיים או להתייחס לקשיים כאלה כנחלת העבר, גם באשר קיימים בהווה. מודעותה העצמית נמוכה מאד והיא חסרת ביקורת עצמית.

לסברתו, השילוב בין הפגיעות ללחצים לבין חוסר יציבות הרגשית אינו מאפשר לדבריו, "לשלול סיכון עצמי ותוקפנות במצבי דחק. כן לא ניתן לשלול סיכון לשימוש בחומרים ממכרים במצבי דחק". היא תיארה מצבי משבר בעבר בהם התמודדה ע"י שימוש בחומרים ממכרים.

ניסיון העבר מצביע להערכתו על קושי להתמיד גם במסגרות שנועדו לסייע לה ולהפיק תועלת מהתמיכה וההדרכה שמקבלת. אף עתה חרף שהייתה במקלט אין היא מצליחה להציג תכנית מעשית ביחס לעתידה. היא מייחלת ל"התחלה חדשה" אך ללא מחשבה על צעדים פרקטיים שעליה לנקוט או על שינויים שעליה לערוך בחייה על מנת שהתחלה כזו אכן תתאפשר. היא חסרה בכוחות ובמוטיבציה אותנטית לשינוי.

נכון אמנם שלעת הזאת, האינטראקציה בינה לבין בתה הינה חיובית. עם זאת, בשים לב לדפוס התפקוד שלה המאופיין בתנודתיות ולהשפעת הלחצים הסביבתיים עליה – מצבה הרגשי בלתי ניתן לניבוי. אין לה מספיק משאבים אישיותיים הנדרשים לצורך שימור תפקוד יציב לאורך זמן ולספק מענה לצרכי הקטינה.

בסיום שהותה במסגרת המקלט, אין כל ערובה כי קשיי ההסתגלות כולל השימוש בחומרים ממכרים, לא יחזרו על עצמם.

לפיכך, סבור הוא כי אין זה מומלץ כי האם תשמש משמורנית ותישא באחריות עיקרית על בתה.

25.4.2 באשר לאב – עולה מהמימצאים כי מדובר באדם בעל רמה קוגניטיבית תקינה. יש לו יכולת נאותה ללמידה מניסיון. הוא מסוגל לפעול באורח מאורגן וענייני במצבים מובנים ומסוגל לשמור על תפקוד עצמאי ומסתגל לאורך זמן ולספק מענה מעשי למשימות שבאחריותו.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

עם זאת, מבחינה אישיותית ניכרת מורכבות כאשר לצד הכוחות הנאותים

קיימת

גם עדות לפגיעות ולקונפליקטים אישיותיים בלתי מעובדים. קיימת נטיה לאובססיביות ולפרפקציוניזם בכל פיסת מידע שמרגיש שהיא רלוונטית אך עם זאת, פעמים רבות פועל הוא מתוך אימפולסיביות ללא מתן שיקול דעת מספק. בוחן המציאות תקין ואין עדות להפרעות בתפיסה אך לפרקים תפיסת המציאות נוטה להיות ייחודית ונון קונפורמיסטית תוך התעלמות מציפיות הסביבה. תפיסת עולמו מעט נוקשה ומאופיינת באידיאלים מוסרניים. קיים קושי בהתמודדות עם דחפים תוקפניים אשר מתנגשים עם האידיאלים שמחזיק, ולרוב עושה שימוש בהגנות כגון הכחשה, הדחקה והיפוך תגובה על מנת להרחיק אותם מהמודעות.

הוא מסוגל אמנם לאמפטיה כלפי האחר ולהפרדה בין צרכיו לבין צרכי הזולת אך בו – בעת, ראייתו את המציאות הבינאישית נוטה להיות נאיבית והוא לא תמיד מצליח לבטא את צרכיו הרגשיים ולשמור על איזון בין היענות לצרכי האחר למימוש צרכיו שלו. אי לכך עלול הוא להיות לא מספיק עירני לצרכי הקטינה במורכבותם.

עם זאת, יש לו משאבים אישיותיים וקוגניטיביים המאפשרים לו לשמור על תפקוד נורמטיבי ומסתגל ושבזכותם יכול הוא לקיים שגרה יציבה. הוא מסוגל לדאוג לצרכיה הפיזיים של הקטינה והוא מתאים את חייו כך שיוכל לטפל ולדאוג לצרכיה השונים.

ממכלול מימצאי האבחון לא עולים מימצאים שיש בהם כדי למנוע ממנו להמשיך ולשמש דמות הורית. עם זאת, ככל שיחסיו עם האם לא ישתפרו, הוא יתקשה לתמוך באופן אקטיבי בשימור יחסיה של האם עם הקטינה, חרף הצהרותיו.

מומלץ על קבלת הדרכה הורית סדירה.

25.5 בפרק הסיכום, סבור ד"ר --- כי חרף העובדה שהקטינה אוהבת וקשורה לשני הוריה יש לאב עדיפות על פני האם מבחינת מסוגלותו ההורית, לנוכח ארגון אישיותו של האב לעומת זו של האם, התנהגותו צפויה יותר מזו של האם והוא מסוגל להעניק לבתו סביבה יציבה יותר. יש לו גם יכולת טובה יותר להפנים הדרכה שתינתן לו.

לאב גם משפחה תומכת ומתפקדת המסייעת לו בפועל בטיפול בילדה; לאב מקום עבודה ומקום מגורים יציבים ועל כן הסביבה שיוכל הוא להציע לקטינה ברורה ומסודרת יותר מזו שיכולה האם להציע.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

דין והכרעה:

26. אומר כבר עתה, כי לא מצאתי כל נימוק של ממש וכל שכן נימוק כבד משקל – כדרישת הפסיקה – לסטות מהמלצת המומחה. מסקנות חוות הדעת מוצאות תימוכין ומשתלבות עם כלל התשתית הראייתית שהונחה בפניי. חוות הדעת הינה הגיונית ומשכנעת.

27. כך הומחש למשל, הסיכוי להישנות חוזרת של אותם דפוסי התנהלות קודמים, כדוגמת שימוש באלכוהול.

האם הודתה אמנם, כי במשך שנים נהגה לשתות ולהשתמש בסמים מכל סוג, למעט הרואין וקריסטל (עמ' 71 לפרוט' מיום 14.3.16, ש' 6), אך לטענתה, חדלה היא משימוש בחומרים ממכרים, מזה תקופה ארוכה, חודשים מספר לפני כניסתה להיריון. עם זאת, הודתה היא בפני הבוחן כי היו לה "מעידות" במצבים של תסכול (עמ' 11 לחוות הדעת). אף בפניי, הודתה היא, כי באירוע הנטען מיום 31.7.15, עת שהתה בבית אחותה ב---, שתתה היא עד כדי שוכרה (שם, בעמ' 67, ש' 9-1).

לדעת המומחה, המכשול העיקרי העומד בפני האם הינו התכחשותה לקשייה. פועל יוצא מאותה התכחשות הינו חוסר יכולתה לתרגם את הסיוע המקיף והנרחב שניתן לה, לכדי שינוי מהותי וממשי בחייה – נתון שיש בו כדי לנבא את הסיכוי לחזרה לאותם דפוסי התנהלות קודמים של שימוש בחומרים ממכרים. היטיב לבטא זאת המומחה בעדותו בפניי:

"... מדובר פה באישה עם היסטוריה מאוד בעייתית של שימוש באלכוהול. היא סיפרה בבדיקה שלפחות, לפחות פעם אחת אחרי לידת הקטינה, הייתה לה מה שהיא מגדירה כמעידה וזה למשל סיכון מאד מאד גבוה" (שם, בשי' 22-23).

המומחה סבור כי עליה לפנות לטיפול בעניין זה, כגון: "תכנית 12 הצעדים" וכיוצ"ב, אך היא אינה סבורה כי קיימת בעיית התמכרות "ומקווה" שלא תחזור להשתמש.

כך גם באשר להתכחשותה לצורך בנטילת טיפול תרופתי-פסיכיאטרי. לדברי האם, סובלת היא מ"מאניה דיפרסיה אימפולסיבית" שמשמעותה לדבריה, מעברים קיצוניים במצבי הרוח וכדבריה: **"אני מונעת מתוך רגש, היציבות הרגשית שלי, זה בעצם מדברים חדים במצבי הרוח. אם אני נכנסת לדיכאון אז זה ממש דיכאון, ואם אני שמחה, אז אני בהיפר ... אין לי את האמצע במצבי הרוח. אין לי מצב שאני בסדר. אין לי. או לפה או לשם" (שם, בעמ' 68, ש' 13-1).**

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

לדברי המומחה, הטיפול הרפואי עליו המליצה הפסיכיאטרית אשר בדקה אותה – טיפול בירספונד שלו השפעה על מצבי הרוח וארגון התנהגות – הינו טיפול מומלץ העולה בקנה אחד עם אבחנותיו והתרשמותו מהאם כבעלת הפרעת אישיות גבולית עם קווים אנטי סוציאליים (שם, בעמ' 30, ש' 20-6).

חרף זאת, מהדיווחים שהתקבלו בתסקירים השונים, עולה כי האם אינה נוטלת או למצער, לא בצורה רציפה וסדירה, כל טיפול תרופתי.

כך למשל דווח בתסקיר מיום 17.9.15 כי לדברי האם משנת 2010 לא נטלה כל טיפול תרופתי ולא נמצאה במעקב.

גם בתסקיר המאוחר יותר, מיום 29.10.15, עת שהתה האם במקלט, דווח כי האם סירבה לקחת טיפול תרופתי חרף המלצת הפסיכיאטרית מבדיקה שנערכה לה ביום 26.10.15, וזאת בניגוד להצהרת האם בפניי כי נוטלת היא את התרופות "ברגע שנכנסה למקלט" (שם, בעמ' 69, ש' 9-7).

בעדותה בפניי ביום 6.10.15, העידה האם כי חרף אבחון מחלתה "לא הרגישה צורך לקחת טיפול תרופתי וכי סירבה לקבל את הכדורים כי לא הצליחה לתפקד" (שם, בעמ' 7 ש' 29-31).

במצב נתון זה של חוסר יציבות רגשית בשילוב בין פגיעותה ללחצים ומבנה אישיותה, סבור המומחה בחוות דעתו כי אין לשלול גם סיכון עצמי ותוקפנות במצבי דחק. האם הודתה כי אכן ניסתה מס' פעמים לשים קץ לחייה, לפחות פעמיים (עמ' 7 לפרוט' מיום 6.10.15, ש' 31; עמ' 7 ש' 1).

לדבריה, ניסיונות ההתאבדות התרחשו לאחר לידת הקטינה ונבעו מדיכאון. אף על פי כן, לא פנתה היא לקבלת טיפול, לא לאחר ניסיון ההתאבדות הראשון ואף לא לאחר השני (פרוט' מיום 14.3.16 עמ' 72, ש' 24-32; עמ' 73 ש' 1).

וכך סוכם בחוות הדעת:

"הכחשת הקשיים אינה מאפשרת לה לאמוד את כוחותיה באופן אובייקטיבי, לזהות מצבים שעלולים להיות תובעניים עבורה ולהיערך לקראתם..."

28. המחשה נוספת לאותה התכחשות הינה עמידתה על עתירתה להיות משמורנית על בתה, חרף העובדה כי אין לה תכנית סדורה ביחס לעתידה, לא ביחס למגוריה ולא ביחס לעיסוקה.

בדיון האחרון שהתקיים בפניי ביום 24.7.16, הודיעה היא כי יש בדעתה לשכור בעוד חודש דירה ב---, אך עד עתה, חרף חלוף למעלה מ- 3 חודשים, טרם הוצגה בפניי כל ראיה כי אכן הסדירה את מגוריה.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

כך גם באשר לעיסוקה – בסיכומיה (אשר הוגשו ב – 1.7.16) נטען אמנם כי היא החלה לעבוד כ---, אך לא צורפו כל אסמכתאות לתמיכה בטענה זו. מכל מקום, משהודיעה בדיון המאוחר יותר מיום 24.7.16 כי עברה להתגורר אצל אחותה ב--- דומה כי אף עבודתה זו הופסקה – ככל שאכן החלה בה. גם מעדות האם בפניי עולה כי עד כה לא התמידה באף מקום עבודה אחר בו עבדה. עד כה, לא נטען כי עניין זה סודר.

29. דומה כי האם בעצמה אינה סבורה כי, לעת הזאת, מסוגלת היא לגדל את בתה. לא בכדי העבירה היא את הקטינה למשמורתו של אביה, עוד בטרם התקבלה כל החלטה בעניין משמורתה הזמנית ואף לא הוגשה כל בקשה לתיתה. לאם כאמור אין תכנית סדורה ביחס לעתידה. התנהלותה מחזקת את התחושה כי היא מתקשה בהתמודדות היומיומית. לאם יש רצון ונכונות אך יכולתיה דלות. אכן, במהלך שהייתה במקלט, חל שינוי חיובי בהתנהלותה, אך כפי שהבהיר המומחה המדובר ב"שינוי מתון", היות ונמצאת היא "במסגרת מגוננת ומאוד מובנית" (שם, בעמ' 25, ש' 23; עמ' 29 ש' 7-8). במימצאי האבחון בחוות הדעת צויין כי "תפקודה בפועל עשוי להיות יותר מאורגן כאשר נמצאת במסגרת מאד מובנית, תומכת ומחזיקה. עם זאת, גם עם מסגרות כאלה מצליחה לשתף פעולה לפרקי זמן קצרים בלבד" (עמ' 12 לחווה"ד). חרף התחזית האופטימית של גורמי הטיפול, החליטו הם בעצמם לסיים את שהייתה במקלט, בשל מה שהוגדר על ידם כ"חוסר תפקוד וחוסר שיתוף פעולה בטיפול". בכל אלה, יש כדי ללמד, למרבה הצער, כי חרף הצהרותיה בדבר לימוד והפנמה וחרף המעטפת הטיפולית האינטנסיבית המקיפה שקיבלה ע"י גורמי הסיוע – כוחותיה לשימור תפקוד יציב לאורך זמן הינם דלים – כפי שהסיק המומחה בחוות דעתו. כולי תקווה כי יימצאו הכוחות הנדרשים כדי לבצע את השינוי הדרוש וכדי להבטיח לעצמה יציבות. טוב תעשה אם תיישם תחילה את ההמלצות הטיפוליות עליהן המליץ המומחה בחוות דעתו ובעדותו בפניי (שם, בעמ' 29 ש' 32-30). בנקודת הזמן הנוכחית, וחרף בקשת האם, אין הקטינה יכולה להמתין עד לשיקומה. אין ספק שהקטינה זקוקה באופן מידי למסגרת קבועה ויציבה, ובייחוד לנוכח הטלטלות שעברה בתקופת חייה הקצרים.

30. מהעדויות אשר הובאו בפניי, שוכנעתי כי לאב יכולת להעניק יציבות בחיי הקטינה ולספק את צרכיה הפיזיים והרגשיים.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

לאב עבודה קבועה ויציבה ושוכנעתי כי יש בידו להתאים את שעות עבודתו בהתאם לצרכי הקטינה – כפי שעשה בפועל עד כה.

לאב תמיכה נרחבת מהוריו המתגוררים בסמיכות, כפי הודאת האם בעדותה. מימצאי הבדיקות שנערכו לו מצביעים על מסוגלות הורית ב"טווח הנורמטיבי" ומסוגל הוא לשמש כמשמורן.

אגב כך, לא מצאתי כל ראייה לאלימות הנטענת מצידו.

העו"ס במרכז למניעת אלימות במשפחה – מר --- – אליו הופנה האב עפ"י המלצת יחידת הסיוע, נחקר ארוכות בדיון מיום 14.3.16 ומעדותו עולה כי התרשמותו לאחר מפגשים רבים עמו היא, כי לא זו בלבד שלא היה אלים כלפיה אלא שהוא בעצמו היה הקרבן לאלימות בקשר הזוגי. (עמ' 27, ש' 19-14).

יוזכר כי האם עברה למקלט לנשים מוכות עפ"י בקשתה, כאשר הנימוק לטענתה, היה עקב עוינות שחשה "מצד משפחתו וחבריו של האב" (סעי' 27 לתצהיר עדותה) ומאחר ולא היה לה מקום מגורים אחר.

מכל מקום, המומחה אינו סבור כי עלול הוא להיות אלים כלפי הקטינה (עמ' 44, ש' 11-12).

31. איני מתעלמת מהקשיים עליהם הצביע המומחה בכל הנוגע ליכולותיו של האב.

עם זאת, במצב הנתונים שבפניי, בהשוואה בין יכולות שני ההורים, דומה כי מסקנתו בדבר עדיפות האב על פני האם הינה הגיונית ומסתברת.

כפי שהעיד המומחה בפניי, "קשייו של האב חמורים פחות מאלו של האם. ההגנות שלו יותר אדפטיביות מההגנות של האמא. הוא אדם יותר מסודר ומאורגן ויכול להיות פרויקטור יותר מוצלח מאשר האימא" (עמ' 31, ש' 5-1).

ובהמשך: "אני חושב שהקשיים הללו [של האב], רציניים ככל שיהיו, מתונים, ביחס לקשייה של האמא .... קשייה של האם חמורים בצורה משמעותית מקשייו של האב" (שם, בעמ' 38, ש' 31-29; עמ' 39, ש' 2-1).

על השלכתם ומהותם של אותם "קשיים" אצל האב, הבהיר המומחה:

"...הוא אדם נוקשה, יש לו תפיסת עולם מאד חד מימדית ותפיסתו את האם היא פטרונית ..." (שם בעמ' 40, ש' 9-7).

"[במילה "נוקשה"], אני מתכוון לאדם שמאד מאמין בדרכו, שפחות פתוח לנקודות המבט של אנשים אחרים ... הוא לא מאד מכבד את המקום ההורי של האמא" (שם, שם בשי' 29-25).

המומחה סבור כי הפתרון לקשיים אלה הינה מעורבות יתר של פקידת סעד לסדרי דין שתוכל לתת מענה היה ויעלו קשיים בהסדרי הראייה עם האם (שם, בעמ' 40).

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 9224-08-15 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 60797-11-15

האב שב והצהיר בפניי כי יודע את מקומה של האם בחיי הקטינה ומכיר בחשיבות הקשר ביניהן (ר' לדוג' עדותו בעמ' 42 לפרוט' מיום 14.3.16, ש' 10-6). עוד העיד הוא כי אין לו כל התנגדות למשמורת משותפת ככל שיוכח, בסיום הטיפול, כי לא תחזור היא לסמים ולזנות (עמ' 44, ש' 9-1).

הצדדים הודיעו בדיון האחרון, כי הקטינה מתראה עם אימה עפ"י תיאום ביניהם. כולי תקווה כי אכן יתמידו בכך וכי האב לא ימנע מפגשים של האם עם בתו. האם אינה חפצה כיום להסדיר המפגשים ועל כן אין בידי להסמיק את העו"ס. עם זאת, ברי כי היה וחלילה ימנע האב את ביקוריה של האם, ממניעים בלתי הולמים, אין כל מניעה שתוגש תובענה מתאימה על ידה.

סוף דבר:

32. הנני קובעת כי משמורתה של הקטינה תהא אצל אביה עד הגיעה לגיל 18.

בנסיבות העניין, איני נותנת צו להוצאות.

ניתנה היום, ב' בחשוון תשע"ז, 03 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.

רות אטדגי-פריאנטה, שופטת